

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

AALESUNDS
OFF. ALMENSKOLE

AARSBERETNING

1900—1901

AALESUND
„SONDMORSP.“s TRYKKERI
1901

Beretning

om

Aalesunds offentlige skole

for den høiere almindelse

for

skoleaaret 1900—1901

ved

skolens rektor.

Aalesund.

„Søndmørsposten“s bog- & aksidenstrykkeri
1901.

I. Skolens forstanderskab.

Efter den nye skolelov er af kommunestyrelsen valgt følgende medlemmer af forstanderskabet fra 1ste januar 1897:

1. Grosserer Joakim Rønneberg (gjenvalet, oprindelig valgt 1ste oktober 1884), næstformand.
  2. Distriktslæge Lorentzen (gjenvalet, oprindelig valgt 8de oktober 1891).
  3. Boghandler Johs. Aarflot (valgt 1ste januar 1899)
og af departementet:
  4. Apoteker Jørgen Johnsen Øvre.
  5. Rektor K. Bassøe, selvskrevet medlem af forstanderskabet, formand i dette.
-

II. Skolens lærerpersonale.

---

1. *Rektor Kristian Bassøe*, f. 1856, udnævnt til adjunkt ved Aalesunds skole 1884, konstitueret som overlærer 1898, som rektor 1ste august 1900.
2. *Overlærer Gabriel Hetting Landmark*, f. 1833, udnævnt 1877 til overlærer ved Kristiansunds skole, 1881 til overlærer ved Aalesunds skole.
3. *Adjunkt Vilhelm Ferdinand Kolderup*, f. 1835, klasselærer 1874, udnævnt til adjunkt 1878.

4. *Adjunkt Nikolai Henrik Jæger*, f. 1853, konstitueret som adjunkt ved skolen her fra 14de oktober 1893.
5. *Adjunkt Johannes Hansen*, f. 1862, lærer ved Storms skole i Stavanger i fransk, norsk, tysk og engelsk, edsvoren translator i tysk, fransk, engelsk fra 1891, konstitueret som adjunkt her fra $15/8$ 1898.
6. *Marie Scharffenberg*, f. 1859, ved Molde pigeskole fra 1883 - 86, ved Kragerø kom. pigeskole fra 1886—89 samt 1893 - 95, ved Trondhjems realskole 1895—98. Ansat ved Aalesunds off. almenskole 1898; kasserer siden $1/4$ 1900.
7. *Pauline E. Løvberg*, f. 1866, realstudent med den høiere lærerprøve, lærerinde ved Vadsø middelskole 1891 - 96, ved Drøbaks middelskole 1896 - 99. Ansat ved Aalesunds off. høiere almenskole 1899; ved Tromsø seminar $29/9$ 1900.
8. *Organist Anton Heiberg*, f. 1837, skolens sanglærer siden 1883.
9. *Resid. kapellan J. Blydt Mowinckel*, f. 1858, lærer i religion fra $15/8$ 1900.
10. *Kaptein M. T. Amdal*, f. 1864, gymnastiklærer siden skoleaarets begyndelse.
11. *K. Knudsen*, f. 1866, sløidlærer.
Skolens læge er *dr. K. Haasted*.
Pedel er *O. Næs* siden $15/8$ 1900.

7de juli 1900 udnævntes overlærer Bassøe til rektor. Den ledige overlærerpost besattes med cand. real. Nils Oftedal, adjunkt og bestyrer af Mandals kom. høiere almenskole. Da han først kunde tiltræde posten i januar 1901, maatte hans timer dels besørge af de øvrige lærere, dels ved vikarer. Frøken Scharffenberg overtog 2 timer regning

i II. mkl., 1 time naturhistorie i IV. mkl og 3 timer naturfag i 1ste gkl., frøken Løvberg indskr. matematik i IV. og III. mkl., forhenv. adjunkt Dahl geografi i 1ste gkl. og i III.—I. mkl. samt historie i I. mkl. for frøken Scharffenberg, og frøken Steen regning i I. mkl. Da hun i september forlod byen, overtoges timerne af student Frøland. Da ogsaa han i begyndelsen af november kom til at reise bort, af seminarist Nygaard, som beholdt dem til skoleaarets slutning. Frøken Løvberg blev nemlig ansat ved Tromsø seminar og fratraadte her ved juletider. Hendes timer i tegning overtoges af overlærer Oftedal (IV.—I mkl.) og sløidlærer Knudsen (1ste gkl.), haandarbejde af fru Hargaut og gymnastik for pigerne af frøken Jakobsen, skrivning af seminarist Nygaard.

Frøken Scharffenberg var syg 17de, 23de—26de oktober; hendes timer besørgedes dels af de andre lærere dels af student Frøland. Adjunkt Hanssen var syg fra 1ste decbr.—10de januar, da han overtog sine timer i tysk og engelsk. Fra 22de læste han det fulde antal timer. Fra 1ste decbr. til jul besørgede rektor hans timer i historie i III. mkl, frøken Scharffenberg tysk i 1ste gkl, adjunkt Jæger tysk i IV., frøken Løvberg engelsk i II., adjunkt Dahl tysk i II og seminarist Nygaard norsk i II mkl. Fra 10de—22de jan. adjunkt Dahl historie i III. og Nygaard norsk i II. mkl. Under kaptein Amdals sygdomsforfald sidste halvdel af februar vikarierede løjtnant Haadem som gymnastiklærer for gutterne. 10de—13de april var overlærer Landmark syg, hans timer besørgedes af de andre lærere.

Ved skoleaarets slutning fratraadte overlærer Landmark og adjunkt Kolderup sin stilling ved skolen, idet begge tog afsked efter at have virket her i respektive 20 og 27 aar.

III. Disciplenes antal og alder.

	1900		1901		Gjennem- snits- alderen ‰/o 1901.	Normal- alder.
	3die kvartal.	4de kvartal.	1ste kvartal.	2det kvartal.		
3die gymnasiaklasse	3 g.	3 g.	3 g.	3 g.	18 ¹¹ / ₁₂	18 aar
1ste do.	12 - 3 p.	12 - 3 p.	12 - 2 p.	12 - 2 p.	17 ¹ / ₁₂	16 "
4de middelklasse	10 - 12 - 10 - 12 -	10 - 12 - 10 - 12 -	10 - 12 -	10 - 11 -	16 ¹⁰ / ₁₂	15 "
3die do.	11 - 14 - 10 - 14 -	10 - 14 -	12 - 14 -	12 - 14 -	15 ¹¹ / ₁₂	14 "
2den do.	16 - 12 - 16 - 11 -	16 - 11 -	19 - 11 -	19 - 11 -	14	13 "
1ste do.	12 - 11 - 13 - 11 -	13 - 11 -	13 - 2 -	13 - 12 -	13 ³ / ₁₂	12 "
Sum	64 g. 52 p.	64 g. 51 p.	69 g. 51 p.	69 g. 50 p.		
	116	115	120	119		

Af skolens elever var 97 fra byen, 23 fra landet (16 fra Borgund prestegjeld, 1 fra Vigeroen, 1 fra Romsdalen. 1 fra søndre Trondhjems amt, 1 fra Herø, 1 fra Flaa-
vær, 1 fra Volden og 1 fra Nordland).

IV. Fagfordelingen.

1. Rektor Bassøe

Græsk	3. gymnasiakkl.	7	timer.
Historie	3. do.	3	"
—	1. do	3	"
—	IV. middelsk.kl.	3	"
—	II. do.	2	"
			18 timer.

2. Overlærer Løndmark

Latin	3. gymnasiakkl.	7	"
Norsk	3. do.	4	"
—	1. do.	4	"
—	IV. middelsk.kl.	4 (3*)	"
—	III. do.	4 (3*)	"
			22 timer.

3. Overlærer Oftedal

Naturfag	1. gymnasiakkl.	4	"
—	IV. middelsk.kl.	1	"
Geografi	1. gymnasiakkl.	1	"
—	III. middelsk.kl.	2	"
—	II. do.	2	"
—	I. do.	2	"
Regning	II. do.	2	"
	I. do.	5	"
Indskr. matematik			
	IV.—II. do.	4	"
			23 timer.

4. Adjunkt Kolderup

Matematik	3. gymnasiakkl.	3	"
—	1. do.	4	"
—	IV. middelsk.kl.	5	"

*) Hveranden uge anvendes en norsk time til skrivning.

Matematik	III, middelsk.kl.	5 timer.
—	II. do.	3 „
Fysik	IV. do.	2 „
—	III. do.	1 „
		<hr/> 23 timer.

5. Adjunkt Jæger

Fransk	3. gymnasialkl.	2 „
—	1. do.	4 „
Engelsk	3. do.	3 „
—	1. do.	4 „
—	IV. middelsk.kl.	5 „
—	III. do.	5 „
Latin	3. gymnasialkl.	2 „
		<hr/> 25 timer.

6. Frøken Scharffenberg

Norsk	I, middelsk kl.	5 „
Tysk	III, do.	5 „
—	I, do.	6 „
Naturhistorie	III. do.	1 „
—	II. do.	2 „
—	I. do.	3 „
Historie	I. do.	3 „
		<hr/> 25 timer.

7. Frøken Løvberg

Geografi	IV. middelsk kl.	2 „
Tegning	1. gymnasialkl.	2 „
—	IV.—I, middelsk.kl.	8 „
Skrivning		4 „
Haandarbeide med pigerne		5 „
Gymnastik	- do.	6 „
		<hr/> 27 timer.

---

8. Res kap. Mowinckel		
Religion med alle klasser	10	timer.
9. Organist Heiberg		
Sang med middelskolen	6	„
10. Kaptein Amdal		
Gymnastik med gutterne	6	„
11. Sløidlærer Knudsen		
Sløid med middelskolen	8	„

Med hensyn til de forandringer, som i skoleaarets løb blev foretaget i fagfordelingen, se side 5.

V. Timefordelingen.

	I. m.	II. m.	III. m.	IV. m.	I. g.	3. g.	Sum
1. Religion	2	2	2	1	1	2	10
2. Norsk	5	4	4 (3)	4 (3)	4	4	24
3. Tysk	6	5	5	5	3		24
4. Engelsk		5	5	5	4	3	22
5. Fransk					4	2	6
6. Latin						9	9
7. Græsk						7	7
8. Historie	3	2	3	3	3	3	17
9. Geografi	2	2	2	2	1		9
10. Naturhistorie	3	2	2	3	4		14
11. Regning og matematik	5	5	5	5	4	3	27
(Indskrænket pensum i matematik		1	2	1			4)
12. Tegning	2	2	2	2	2		10
13. Skrivning	2	1		1			4
14. Sang, gutter			1	1			} 6
15. — piger		1	1	1			
16. Gymnastik, gutter		3			3		6
17. — piger		3	3				6
18. Haandgjerning, gutter	2	2	2	2			8
19. — piger	III. & I.	I. & I.	III. & II.	I.			5
gutter	36	36	36	36	33	Eng. 34	
piger	36	36	36	33		Fr. 33	

VI. Undervisningen.

Religion.

- 3die gymnasiaklasse. Johannes evangelium } aa græsk ee. VI—XXI. Repetition af hele evangeliet. Kirkehistorien repeteret. (Nissens lærebog i kirkehistorie).
- 1ste gymnasiaklasse. 1 foredrag gennemgaaet pss. 8, 19, 51, 32, 103, 23, 84, 22, 2, 110. Endvidere Jes. ee. 5 7, 10 12, 52—53 og 55. Forud for gennemgaaelsen givet en kort fremstilling af den hebraiske poesi og af de poetiske bøgers indhold, samt af den jødiske profeti. Disse fremstillinger dikterede, ligesaa oversigterne over de gennemgaaede psalmers indhold. 1 foredrag gennemgaaet kirkens ældste historie (til aar 600).
- IV. middelklasse. Kirkehistorien læst og repeteret (A. Chr. Bangs kirkehistorie for folkeskolen). Udsigt over kirkeaarets samt over gudstjenestens ordning. (Gjennemgaaet lidelseshistorien (efter Marcus evangelium).
- III. middelklasse. Bibellistorie (Brun og Platous, 2den udgave): Fra kirkens stiftelse og ud samt repeteret hele bogen. Katekismeforklaring (H. U. Sverdrups forkortede udg.): 4de 5te part. Repetition af hele bogen. Gjennemgaaet bjergprædikenen (efter Mt.) Repetition af de før læste salmevers.
- II. middelklasse. Bibellistorie: Jesu liv læst og repeteret. Katek.forkl.: 2den og 3die artikel samt hele 3die part læst og repeteret. De i undervisningsplanen opførte salmevers læste og repeterede. (Om lærebøgerne s. t. 3die middelkl.)
- I. middelklasse. Bibellistorie: Det gamle testamente læst og repeteret. Katek.forkl.: 1ste part samt 1ste artikel af 2den part læst og repeteret. De i under-

visningsplanen opførte salmevers læste og repeterede.
(Om lærebøgerne s. t. 3die middeldl.)

Norsk.

3die gymnasialklasse. Gjennemgaaet „Bergens stift“ af Welhaven og læst flere senere digte af Welhaven. Efter Broch og Seips literaturhistorie gjennemgaaet fra Bjørnson ud bogen. Derefter repetition af det hele artiumspensum.

Stile: 1) Er arbeidet en forbandelse eller en vel-signelse? 2) Om vore skove og deres betydning for vort fædreland. 3) Mine tanker om krig. 4) Island. 5) Selvvalgt opgave af historisk eller literaturhistorisk indhold. 6) Om tidens værd og betydning for mennesket. 7) Mennesket som tidens barn og tidens herre. 8) Træk af den aandelige og materielle udvikling i det 19de aarhundrede. 9) Om ungdommens opdragelse hos vore hedenske forfædre. 10) Hvilken betydning har det for et folk, at det eier en historie? 11) Tankegangen i Wergelands digt „Mig selv“. 12) Mine tanker om socialismen (tentamen).

Oldnorsk: Af Nygaards udvalg Asbjørn Selsbane, Volsunger og Nivlunger, Sigmund Brestessøns død, Hamarsheimt, Gudruns klage og nogle strofer af Haavamaal. Derefter repetition af artiumspensumet. Nygaards grammatik.

1ste gymnasialklasse. Efter Paus & Lassens læsebog III, 3 læst Gunnlaug Ormstunges saga, Folkeviserne Thor og Loke, Elvehøi, Den onde stedmoder og Kristian II.'s vise, nogle strofer af Petter Dass's norske dale-vise, Holbergs Politiske kandestøber, af „Moralske tanker“, Brunn Norges herlighed og Zetlitz Den norske bonde med flere stykker af Wergeland og Welhaven — alt med literaturhistoriske og andre oplys-

ninger. Endelig gjennemgaaet Ivar Aasens „Ervingen“ og nogle mindre digte i landsmaal.

Stile: 1) En sammenligning mellem Europa og de andre verdensdele. 2) En naturskildring med selvvalgt titel. 3) Norges naturforhold og deres betydning for folkets historie. 4) Naturen og livet i Norge om høsten. 5) Et brev til en ven (veninde). 6) Lys- og skyggesider ved vikingetogene. 7) Fortæl lidt om Holberg og forklar, hvad han har ment med „Den politiske kandestøber“. 8) Om klimaet i Norge og veiret i Aalesund. 9) Hvad synes du bedst om, byliv eller landliv, og hvorfor? 10) Olav den hellige. 11) Vandets kredsløb. 12) Om nytten af at kunne fremmede sprog. 13) Hvorfor studerer vi historie?

IV. middelklasse. Af Broch og Seips læsebog i modersmaalet læst udvalgte stykker (mest prosa), tildels i landsmaal. Gjennemgaaelse med hensyn paa indhold og form, jævnlig analyse og repetition af enkelte partier af grammatiken. Fremfor alt øvelse i tydelig og korrekt læsning med og uden forberedelse og ved oplæsning snart af læreren snart af eleverne. Dertil ogsaa benyttet forfattere udenfor læsebogen (Asbjørnsen, I. A. Friis), gjennemgaaet Ivar Aasens „Ervingen“, fremsigelse af udenadlærte digte, som før er gjennemgaaede. Broch og Seips kortfattede literaturhistorie benyttet.

To stile om maanedes (af og til diktat), snart paa skolen snart hjemme.

Opgaver: 1) En dag af mine sommerferier. 2) Fortæl lidt om Norges fjelde (skove). 3) Hvilke forandringer bringer høsten i naturen? 4) Sammenligning mellem Norge og Danmark med hensyn til naturlig beskaffenhed og næringsveie? 5) Fortæl om kristendommens indførelse i Norge. 6) Fortæl om

julen og dens glæder. 7) Gjengiv i korthed indholdet af „Den onde stedmoder“. 8) Fortæl om et af vore husdyr. 9) Fortæl om vandet i dets forskjellige skikkelser og dets nytte. 10) Et brev til en ven (veninde). 11) Til hvilket land vilde du helst reise, og hvorfor? 12) Fortæl om en historisk person, som tiltaler dig. 13) En naturskildring (med selvvalgt titel).

III. middelklasse. Af Eriksen og Paulsens norske læsebog III. er læst og gennemgaaet et udvalg i prosa og poesi med gjengivelse af indhold dels mundtlig dels skriftlig og fremfor alt øvelse i tydelig og korrekt læsning. Fremsigelse af digte, som før er gennemgaaede og lærte udenad. Repeteret udvalgte partier af grammatikken med jævnlig analyse.

2 og 3 skriftlige arbejder om maaned, dels diktat dels stil, snart paa skolen snart hjemme.

Opgaver: 1) Gjengiv i korthed hvad der fortælles i „En vise om Hollig Olav“. 2) Gjengiv i korthed hvad der fortælles i „Raad for uraad“. 3) og 4) Gjengiv i korthed hvad der fortælles i „Traverbanen“. 5) Fortæl om en morsom dag, du har oplevet. 6) Fortæl om et af vore husdyr. 7) Fortæl om en tur, som du har gjort. 8) Et brev til en ven (veninde). 9) Fortæl om et sted, hvor du er godt kjendt. 10) En vaardag i naturen. 11) Fortæl om en historisk person, som tiltaler dig.

II. middelklasse. Læsning i Eriksen og Paulsens III. del. Indholdet bestandig gjengivet. Hofgaard's lille grammatik med forbigaaelse af anmerkningerne. Flere digte udenadkerte.

I. middelklasse. Eriksen og Paulsens læsebog 3die del. Indenad: Af IV. Svolderslaget, Kong Harald og iskendingen, Øistein og Sigurd, Ottar Birthing; af V.

samtliges prosastykker og nogle digte; af VI. Nordfjordhesten, Stormen, Jotunfjeldene, Jerven, Sne-uglen. En stranding ved Vesterhavet. Indholdet af den forrige indenadlekse er altid gjenfortalt i følgende time.

Udenad: Mit fødeland, Fanitullen. „Ja, vi elsker“, Truls og Inger, St. Olavs mildhed. Af Seips sangbog: Det lysnede i skoven, Ungbirken, „Skyerne graaner“, „Der skinner en sol“.

Grammatik: Hoffgaards: fra begyndelsen til § 36 samt om skilletegnene.

Skriftlige arbejder 1 gang ugentlig, diktat, gjenfortælling, omskrivning fra direkte til indirekte tale, fra passiv til aktiv, fra poesie til prosa, fortællinger efter opgivne momenter, beskrivelser af gjenstande, dyr og planter.

Latin.

3die gymnasiaklasse. Af Horats oder læst og repeteret 500 vers og af epistlerne 900. Af Vergil læst og repeteret 1ste bog: Derefter det hele artiumspensum repeteret.

Skriftlig oversættelse fra latin 1 og 2 gange om ugen, dels paa skolen dels hjemme.

Græsk.

3die gymnasiaklasse. Læst og repeteret af Homers Odysse 6te og af 7de b. v. 1 83 og 133 250 samt Sofokles Antigone med forbigaaelse af korsangene, hvis indhold dog er gjennemgaaet. Derefter det hele artiumspensum repeteret.

Tysk.

1ste gymnasiaklasse. Voss Lesebuch: die Hansa, Hamburg, London, Wasserfall bei Schafhausen. Norw.

Wasserfälle, Kirche Wang, Lofoten, Die Burgschaft, Jena u. Tilsit.

Schiller: Prosa: Gustav Adolph 6 sider. Erobering Magdeburgs 9 sider. Wilhelm Tell til I. Aufzag 4 scene. Det hele repeteret. Løkkes grammatik (mindre udg.). Skriftlige arbejder hver uge. Hvis timen ikke strakte til, blev arbeidet fuldført hjemme.

- IV. middelklasse. Voss Lesebuch: Læst og repeteret det hele examenspensum, som opført i læsebogen. I regelen 1 time anvendt til extemporallæsning. Stil paa skolen hver uge. I 2det halvaar 1 ugentlig hjemmestil.

Løkkes grammatik (mindre udg.)

- III. middelklasse. Voss Lesebuch fra nr. 41: Das kluge Gretel til 114 Lied eines armen (dog ikke nr. 92—95 —103—107—108—109). De fleste af stykkerne er oversat og gjenfortalte og en flerhed af digtene er lært udenad. De til examenspensumet hørende stykker er tilslut alle repeteret som udenad-leske.

Grammatik Løkkes (mindre udg.) fra verberne § 60 og grammatiken ud, undtagen fra § 127—142. I grammatik-timen mundtlig 1 oversættelse efter Kristianssens stiløvelse.

Stil 1 gang ugentlig væsentlig retroversioner af de læste stykker.

- II. middelklasse. Knudsen & Kristianssens læsebog s. 94—116. Voss Lesebuch s. 16—23 samt nr. 10, 13, 14, 15, 16, 17, 21, 26, 27, 28, 30, 34. Ugentlig skolestil.

Løkkes grammatik (mindre udg.) fra begyndelsen til sterke verber.

- I. middelklasse. Knudsen & Kristianssens læsebog indtil side 96 (konjunktiv). Skriftlige øvelser: Afskrift og diktat af det lærte. De norske stykker bag i bogen er benyttet til mundtlig oversættelse.

Fransk.

- 1ste gymnasiaklas e. Bødtker-Høsts begynderbog til og med s. 80, grammatikafsnittet (med forbigaaelse af enkelte uregelmæssige verber) og retroversionsøvelserne (mundtlig og skriftlig). Samtalerne og endel læsestykker lært udenad. Repetition
- 3die gymnasiaklasse. Daudet: la Belle Nivernaise. Af Knudsen-Wallems nyere forfattere I.: l'Enfant espion og (delvis) l'Ecurcuil. Knudsens grammatik.

Engelsk.

- 3die gymnasiaklasse. Brekkes Ny læsebog for middelskolen omtrent i sin helhed. Herrestads grammatik.
- 1ste gymnasiaklasse. Af Brekke-Westerns Forfattere for 1ste gkl. de første 80 sider, hvoraf de 60 repeteret for at lægges op til examen. 1 ugentlig skriftlig gjengivelse.
- IV. middelklasse. Brekkes Ny læsebog. Det statariske pensum — nr. 1, 4—5, 7, 9, 14, 21, 26, 29—31¹⁻³, 31⁶, 33, 39, 41—44, 46—47, 51, 62, 65 — hvoraf halvdelen gennemgaaet i 3die mkl., afsluttet og det hele repeteret. Det øvrige læsestof (ca. 40 sider) for det meste behandlet som det statariske pensum, men ikke repeteret. Herrestads og Løkkes grammatik brugt jevnside (for at undgaa nyanskaffelse). 1 skr. gjengivelse om ugen.
- III. middelklasse. Samme læsebog. Læst og repeteret som examenspensum: nr. 1, 4, 5, 7, 9, 21, 29—31¹, 42, 46 47, 62. Det øvrige læsestof (ca. 40 sider) behandlet som dette, men ikke repeteret. Begynderbogens grammatik læst 2 a 3 gange 1 ugentlig skriftlig gjengivelse.

- II. middelklasse. Brekkes begynderbog fra begyndelsen til side 63 læst og repeteret. Det tilsvarende af det grammatiske tillæg gjennomgaaet. Stykkerne er først gjennomgaaet mundtlig, derefter udenadlærte. Skolestil hver uge, dels gjenfortælling af læste stykker, dels efter bogens norske opgaver. Af og til afskrift.

Historie.

- 3die gymnasialklasse Schjødt og Wallems Frankrigs historie fra 1648 og ud. Derefter repetition af artiumspensumet.
- 1ste gymnasialklasse. Ræders Oldtidens historie 3die udgave læst og repeteret. En oversigt over forholdene blandt germanerne før og under folkevandringen samt for tiden fra 476 til 843 er dikteret. Ved siden heraf er Ræders lærebog for middelskolen benyttet.
- IV. middelklasse. Ræders historie fra den hellige alliance og ud. Bogen er derefter repeteret; flere afsnit to gange.
- III. middelklasse. Ræders historie fra Den nyere tid til Den hellige alliance. Det hele repeteret. 1ste halvdel 2 gange.
- II. middelklasse Ræders historie fra Lensvæsenet til Reformationen læst og repeteret. Afsnittet „den oldnorske literatur“ blot gjennomgaaet. Afsnittet Kirken er ved første gangs læsning kun gjennomgaaet og først ved repetition krævet lært som lexe.
- I. middelklasse. Samme lærebog fra begyndelsen til „Lensvæsenet“.

Geografi.

- 1ste gymnasialklasse. Haffner. Fysisk geografi. Læst og for det meste repeteret til Jordskjelvenes aarsager side 86.

- IV. middelklasse. Arstal: Geelmuydens geografi. Reputeret bogen og gennemgaaet „Indledningen“ med fortsættelse.
- III. middelklasse Arstal: Geelmuydens geografi. Gjen-nemgaaet de fremmede verdensdele og indledningen.
- II. middelklasse. Arstal: Geelmuydens geografi. Gjen-nemgaaet staterne i Europa med undtagelse af Balkan-halvøen og de nordiske lande.
- I. middelklasse. Arstal: Geelmuydens geografi. De-nordiske lande.

Matematik og regning.

- 3die gymnasiaklasse. Alfsens stereometri fra legemers kubikindhold ud lærebogen Repetition af lærebogen samt af aritmetik og trigonometri. 2 gange ugentlig hjemmeopgaver samt opgaver paa skolen.
- 1ste gymnasiaklasse. Irrationale og exponentiale lignin-ger. Repetition af lærebogen. Opgaver paa skolen og 1 gang ugentlig som hjemmearbeide.
- IV. middelklasse. I aritmetik repeteret fra division ud lærebogen. Opgaver 1 gang ugentlig. I geometri repetition af lærebogen. Konstruktionsopgaver paa skolen. I regning repetition af de forskellige reg-ningsarter ved skriftlige opgaver paa skolen og 1 gang ugentlig som hjemmearbeide.

Klingenberg: Veiledning i simpel regnskabsførsel.

Indskr. pensum (1 time). Konstruktioner og be-regninger efter opgaverne i Eliassens geometri side 53 - ud. Opgaverne gennemgaaede og udførte paa skolen. Et par af de gennemgaaede — og under-tiden tillige en ny — opgaver til hjemmearbeide til næste time.

- III. middelklasse Aritmetik ligninger, samt repetition. Opgaver paa skolen og som hjemmearbeide 1 gang ugentlig. Geometri læst til vinkelen mellem sekant og tangenter. Repetition. Konstruktionsopgaver paa skolen efter Petersens konstruktionsbog. Delings- og blandingsregning. Repetition. Skriftlige opgaver 1 gang ugentlig.

Indskr. pensum (2 timer). 1 time regning efter Johannesens regnebog. Procent-, rente- og noget diskonto-regning. 1 eller 2 stykker hjemmeregning. Ofte hoderegning. 1 time konstruktioner eller beregninger efter Eliassens geometri til side 56, om trapeset. Hjemmeopgaver til hver time.

- II. middelklasse. Aritmetik til division. Repetition. Skriftlige opgaver.

Indskr. pensum. (2 timer i sidste halvaar). 1 time regning efter Johannesens regnebog. Reguladetri — hoderegning. Hjemmeopgaver. 1 time konstruktion. Repeteret, hvad eleverne havde lært af konstruktionerne efter Petersens konstruktionsbog. Hjemmeopgaver.

Regning. (2 timer). Johannesens regnebøger. Repeteret alm. brøk og decimalbrøk, meget som hoderregning. Opløst tallene indtil 100. Reguladetri, enkelt og sammensat. Hoderegning.

- I. middelklasse. Regning efter Ole Johannesens regnebog, 2det hefte. Mundtlige og skriftlige øvelser 5 timer ugentlig. I aarets løb er gjennemgaaet: Addition, subtraktion, multiplikation og division med decimalbrøk.

Af almindelig brøk er gjennemgaaet fra begyndelsen af bogen til brudden brøk. Det sidste er ogsaa repeteret.

Naturfag.

1ste gymnasiaklasse. Menneskets fysiologi og sundhedslære: Ernæringen og stofskiftet, væstl. efter Thorups fremstilling i „Husmodernes haandbøger“. Desuden næringsstoffene, deres egenskaber, kemiske sammensætning og forbrændingsværdi; krydderier og nydelsesmidler, deres virkninger, sammensætning og tilberedelse, næringsmidlernes, specielt melkens bestandele og tilberedelse. Et par beregninger af kostrationer og luft-kubus er udførte (Drachmann og Hertel sundhedslære og Guldbergs anatomi).

Johannesens og Nicolaysens kemi gennemgaaet og repeteret. (NB. Strontium, barium, magnesium, nikkel, kobolt, mangan, krom og tin er behandlet noget „lettere“).

- IV. middelklasse. I fy-ik gennemgaaet elektricitet. Repetition af lærebogen. Menneskelegemets bygning og sundhedslære. Sørensens zoologi. Dikteret endel videre om sanseorganerne, deres funktioneren, sygdomme og pleie, fordøielsesprocesser, stofskiftet og aandedrættet
- III. middelklasse. Sørensens zoologi og botanik (ældre udgave). Zoologi: gennemgaaet laverestaaende dyr samt repeteret hele bogen. I fysik til lydlæren.
- II. middelklasse. Sørensens zoologi og botanik (ældre udgave). Zoologi: Fra krybdyr til tarmløse. Sørensens botanik (ældre udgave): vigtigste blomsterbærende planter, endel fremmede kulturplanter. Linnées system. Bestemmelse af planter efter Sørensens flora. Planternes organer.
- I. middelklasse. Sørensens botanik (ny udg.) Akersennep, engsoleie, ert, potet, gul-daae, røsløng, erteknap, smaaklokke, hvidveis, hæg, soleihov, tiriltunge, hyrde-taske, storkeneb.

Af planternes organer: Rod, stengel og blad.

Sørensens zoologi (ny udg.): Pattedyr og fugle (undtagen klatrefugle, strudse, vadefugle og svømme-fugle).

Tegning.

- 1ste gymnasialklasse. Perspektivtegning — efter skolens blik- og træmodeller, optrukket med blyant og skyggelagt.
- IV. middelklasse. Perspektivtegning — efter en enkelt eller helst 2 eller 3 sammenstillede klosser. Af og til skyggelagt.
- III. middelklasse. Perspektivtegning. En enkelt eller undertiden et par sammenstillede klosser.
- II. middelklasse. Frihaandstegning. Cirkler og spiraler tegninger efter Hørdtels plancher og tidligere examensopgaver. Optrækning med blyant og tildels overlagte med kaffe.
- I. middelklasse. Frihaandstegning. Rette linjer, cirkler og spiraler og andre krumme linjer. Optrækning med blyant og tildels overlagte med kaffe.

Skrivning.

- IV. og III. middelklasse. Hveranden uge en time skønskrift efter Waalers skrivebog 4de hefte.
- II. middelklasse. En gang ugentlig skønskrift efter Waalers skrivebog 3die og 4de hefte og desuden ugentlig en side skønskrift, udført hjemme.
- I. middelklasse. To gange ugentlig skønskrift efter Waalers 3die hefte og desuden ugentlig en side, udført hjemme.

Sang.

6 partier :

- I. 3die & 4de middelklasse. Gutter. Fra begyndelsen var der ialt 23, af hvilke efterhaanden 16 maatte slutte at synge paa grund af begyndende stemmeskiftning, 2 paa grund af manglende stemmemidler og 1 forlod skolen. Med 4 blev der sunget og med de øvrige fortsat med de i 1ste halvaar begyndte theoretiske øvelser, indtil indøvelsen af examens sangene begyndte for alvor, og hvortil hele timen viste sig nødvendig. 1 time ugentlig, ialt 27 timer.
- II. 3die & 4de middelklasse. Piger. 27 (hvoraf 2 i aarets løb forlod skolen): 1ste sopran 10, 2den sopran 8, alt 5. Med 2 blev kun sunget skalaer og øvelser, da de endnu ikke kunde følge med i samsang. 1 time ugentlig, ialt 32 timer.
- III. 2den middelklasse. Piger. 13 (hvoraf 2 i aarets løb forlod skolen): 1ste sopran 4, 2den sopran 4, alt 3. 1 time ugentlig, ialt 34 timer.
- IV. 2den middelklasse. Gutter. 20 (hvoraf 2 forlod skolen, 2 sluttede paa grund af beg. stemmeskift., og med 1 blev kun foretaget øvelse i tonedannelse, da øret endnu var for lidet udviklet). 1ste sopran 5, 2den sopran 5, alt 5. 1 time ugentlig, ialt 35 timer.
- V. 1ste middelklasse. Piger. 12 (hvoraf 1 var fritaget iflg. lægeattest. 1ste sopran 4, 2den sopran 3, alt 4. 1 time ugentlig, ialt 35 timer.
- VI. 1ste middelklasse. Gutter. 13: 1ste sopran 5, 2den sopran 4, alt 3. Med 1 blev drevet forøvelse & tonedannelse, da øret endnu for lidet udviklet. 1 time ugentlig, ialt 36 timer.

Med samtlige partier er i 1ste halvaar gennemgaaet endel teori: Nodelæsning, skala, skaladannelse i forskjellige tonearter, akkorder, intervaller, tonetræfnings-

øvelser samt endel koralmelodier. I 2det halvaar er indøvet endel 2- og fornemmelig 3-stemmige sange — hovedsagelig efter Kobberstads „Barneskolens sangbog“ — til dels bestemte til udførelse ved examensfesten.

Gymnastik.

Gutterne :

For begge partier har Bentzens tabeller i det væsentligste været befulgte, og er gennemgaaet med det yngre parti tabellerne I.—XII. og med det ældre tabellerne IX.—XX.

Pigerne :

Minnesboken med indlæg af flere lege samt redskabsgymnastik.

Haandarbeide

(piger).

- IV. middelklasse. Klippet og delvis syet et linned. Klippet 1 m.s linneder. Strikket stoppelap og delvis paa-begyndt stopningen.
- III. middelklasse. Risning af undertøi saavel til voxne som til børn, deriblandt de benklæder, som syes i III. m., og linned, som skal syes i IV. m. Klippet og syet en del af benklæderne. Delvis færdig prøvelap (hvid lappelap med hulfald, knaphul, isyning af baand, knapper og hægter). Strikket paa strømpe.
- II. middelklasse. Navnedug, rudet lappelap og stoppelap paa kongrestøi.
- I. middelklasse. Linned med linning og rynker, tilklippet af IV. m. Strømpestriking.

Sløid.

Efter Kjenneruds modelrække for middelskoler har 1ste middelklasse gennemgaaet 2den og 3die trin, -sagning,

høvling og filing. 2den klasse 4de—5te trin, sveifning, kantfiling, skavknivsvøvelse og sammenføining med spiger. 3die klasse 6te—7de trin, indfældning, sammenfældning, gradning, fugning og gering. 4de klasse 8de—9de trin, tapning, slidsning og sinkning.

Til kemiundervisningen er anskaffet.

- 2 satser bægerglas
- 30 reagensrør og 2 reagensstativer
- 1 retorte med tub. 750 g.
- 2 retorte - " 100
- 7 do. uden " 200—5 0
- 2 spirituslamper
- 4 glastragte
- 2 tragtrør
- 3 kuglerør, haarde glas
- 2 urglas
- 1 **T** rør
- 4 Woulfs flasker
- 1 Kipps apparat $\frac{1}{2}$ l.
- 9 glasskaale
- 1 glasklokke med glaskork
- 11 glasecylindere 300, 400 g.
- Glasrør
- Glastaarør
- 7 kolber
- 2 klorkalciumcylindre
- 6 porc. digler
- 16 " skaale
- 2 vandkar med bro

Jerntraadnet
Gummislanger
Korkebor
2 stativer med ringe og klemmer
2 digeltænger, jern
1 rund og 1 trekantet fil
1 blæserør
Gummikorke.

Fortegnelse over de i skoleaaret brugte bøger.

Religion:

I middelskolen: Bangs kirkehistorie, Brun og Platous bibelhistorie, Sverdrups katekismeforklaring, forkortede udgave.

I gymnasiet: Nissens lærebog i kirkehistorien.

Norsk og oldnorsk:

I middelskolen: Broch og Seips lærebog i modersmaalet, Broch og Seips kortfattede literaturhistorie, Eriksen og Poulsens norske læsebog III. del, Hoffgaards lille grammatik.

I gymnasiet: Paus og Lassens læsebog III. del, Broch og Seips literaturhistorie, Nygaards udvalg, Nygaards grammatik.

Fysik:

I middelskolen: Knudsen og Kristiansens læsebog, Voss's Lesebuch, Løkkes grammatik (mindre udg.)

I gymnasiet: Voss's Lesebuch, Schiller: Prosa. Løkkes grammatik (mindre udg.)

Fransk:

Bøtcker og Høsts lærebog for begyndere, Knudsen og Wallem; nyere forfattere, Knudsens grammatik.

Engelsk:

I middelskolen: Brekkes lærebog for begyndere, do. læsebog (ny udg.) Herrestads grammatik, Løkkes do.

I gymnasiet: Brække og Western forfattere for 1ste gkl. Herrestads grammatik.

Historie:

I middelskolen: Ræders lærebog.

I gymnasiet: Ræders oldtidens historie (3die udg.) Schjødt og Wallem Frankrigs historie (2den udg.), Erik-sen Nordens historie.

Geografi:

I middelskolen: Geelmuydens geografi, udg. af Arstal.

I gymnasiet: Haffners fysiske geografi.

Matematik:

I middelskolen: O. Johannesens aritmetik, Eliassens plangeometri, O. Johannesens regnebog 2det, 3die og 4de hefte. Klingenbergers regnskabsførsel.

I gymnasiet: O. J. Brochs aritmetik, O. Johannesens trigonometri, do. aritmetik for gymnasiet, Alfsens stereometri.

Naturfag:

I middelskolen: Henriksens fysik, Sørensens zoologi og botanik.

I gymnasiet: Johannesen og Nicolaysens kemi.

Skrivning:

Waalers skrivebøger 3die og 4de hefte.

Sløjd:

Kjønneruds modelrække for middelskolen.

VII. Afgangsexamener.

A. Middelskoleexamen.

Til examen anmeldtes 78, deraf var 2, skolens elever, 1 privatist fra skolen (optoges nemlig i IV. m. januar 1901), 17 fra Ellingsens skole og 40 fra Voldens middelskole. 2 af skolens elever og 9 af privatisterne bestod ikke den skriftlige prøve, en fuldenkte ikke examen paa grund af sygdom. Af skolens elever tog 10 examen med fuldstændig fagkreds, af Ellingsens skole 4 og af Voldens skole 18. Til tillægsprøve anmeldtes 4, 2 til tysk skriftlig og mundtlig, 1 til engelsk skriftlig og matematik do., 2 til fransk. Samtlige bestod prøven.

Ifølge undervisningsraadets bestemmelse tog Voldens skoles elever den skriftlige del af examen ved skolen der, den mundtlige prøve ved Aalesunds skole.

Fællescensuren for 10de kreds, der omfatter alle amtets skoler, holdtes i Aalesund 12te, 13de og 14de juni. Formand rektor Bassøe.

Undervisningsraadet opnævnte til censorer for de skriftlige arbejder og tegning følgende tre for hvert fag:

Norsk: overlærer Selbou Bruun (Kr.sund), c. mag. Oftedal (Molde), suppl. overl. Landmark.

Tysk: adjunkt Hanssen, frøken Scharffenberg, suppl. c. m. Oftedal.

Engelsk: adjunkt Jæger, adjunkt Haussen, s. frøken Scharffenberg.

Matematik: sk.bestyrer Amundrud (Molde), adjunkt Nummedal (Kr.sund), s. adjunkt Kolderup.

Tegning: overlærer Oftedal. sk.bestyrer Amundrud, s. adj. Nummedal.

Skrivning: lærer Nygaard, forhv. klasselærer Olsen, s. adj. Nummedal.

Til censorer ved den mundtlige del af examen opnævntes:

Religion: adjunkt Dahl

Norsk: adjunkt Hanssen

Tysk: frøken Scharffenberg

Engelsk: cand. mag. Bøe

Historie: lærer Osnes

Geografi: rektor Bassøe

Matematik: overl. Oftedal og sk.best. Stabel

Naturfag: frøken Scharffenberg

Fransk: rektor Bassøe

Haandgjerning for gutter: seminarist Nygaard

do. - piger: frøken Jahler

Gymnastik: seminarist Nygaard

For III. m. i religion: adjunkt Dahl

i naturhistorie: overlærer Oftedal.

B. Examen artium 1901.

	Norsk stål	Latinsk oversættelse	Matematik skriftlig	Religion	Norsk og oldnorsk	Latin	Græsk	Engelsk	Fransk	Historie	Matematik mundtl.	Sum	Hovedkarakter
1. Andersen, Alfred.....	3	3	1	1	1	1.2	1.2		2	1	1	19	1.58 meg. godt
2. Dons, Carl.....	3	3	1	2	1	2.3	4.4		3	2	1	29	2.42 meg. godt
3. Steffensen, Andreas...	4	4	2	2	2	2.2	2.2	4		2	2	30	2.50 meg. godt

Nr. 1 født i Aalesund $\frac{17}{5}$ 82, søn af bagermester A. Andersen, tog middelskoleexamen her 1898; elev af skolen i 8 aar.

Nr. 2 født paa Valderøen $\frac{3}{5}$ 82, søn af resid. kap. O. A. Dons, tog middelskoleexamen her 1897; elev af skolen i 6 aar.

Nr. 3 født i Aalesund $\frac{10}{12}$ 82, søn af blikkenslagermester A. O. Steffensen, tog middelskoleexamen her 1898; elev af skolen i 9 aar.

Censorer ved den mundtlige del af examen:

Religion:	adjunkt Dahl
Norsk:	overlærer Schou Bruun
Latin:	overlærer Landmark og rektor Bassø
Græsk:	overlærer Schou Bruun
Fransk:	rektor Bassø
Engelsk:	adjunkt Hanssen
Historie:	adjunkt Dahl
Matematik:	overlærer Oftedal.

Efter den nye ordning af gymnasiet underkaster 1. gkl.s elever sig artiumsprøven i tegning samt i kemi og fysiologi ved udgangen af klassen. Samtlige klassens 14 elever tog examen med følgende resultat:

	Tegning	Kemi & fys.
1. Frisak, Astri.....	mg. — g.	g.
2. Giske, Peder.....	mg. — g.	mg.
3. Hansen, Olav.....	mg. — g.	ug.
4. Kolderup, Ferdinand.....	mg. — g.	mg.
5. do. Vilhelm.....	ug. — mg.	ug.
6. Kvalsund, Ole.....	mg. — g.	mg.
7. Lied, Birger.....	tg.	mg. — g.
8. Rasmussen, Ragnvald....	mg.	ug. — mg.
9. Roald, Elias.....	mg.	ug. — mg.
10. do. Ingeborg.....	mg. — g.	ug.
11. Rønneberg, Rasmus.....	mg. — g.	mg. — g.
12. Steen, Alf.....	g.	g.
13. Singstad, Ole.....	mg. — g.	ug.
14. Sæther, Peder.....	mg. — g.	ug.

Prøven til optagelse i I. mkl. holdtes 25de og 26de juni. Af de anmeldte 38 optoges 29. Som censor opnævnt fra folkeskolen fungerede skolebestyrer Norland.

VIII. Samlingernes og bibliothekets tilvæxt 1900 1901.

- Indkjøbt:
1. Et zink-kul element (Dächsel.
  2. Reflektionsapparat
  3. Pendelapparat
  4. Suge- og trykpumpe
  5. do. - do.
  6. Bikonveks linse
  7. Forskjellige mindre staaletænger
  8. Vægtstang med lodder.
- .....
9. Skelet af hund
  10. do. - høne
  11. do. - karpe
  12. Metamorfose af frosk
  13. do. - bille.

Forskjellige skolebøger, sendte til skolen fra vedkom-mende forlægger.

Fortsættelse af tidsskrifterne:

Naturen, illustreret maanedsskrift
 Vor ungdom
 Nyt tidsskrift for filologi
 Arkiv for nordisk filologi
 Norsk skoletidende
 Zeitschrift für das Gymnasialwesen
 Bog og naal

Nyt magasin for naturvidenskaberne
 Arkiv for matematik og naturvidenskab
 Vor metode
 Sæntiden
 Dania
 Universitetets aarsberetning
 Universitets- og skoleannaler
 Bergens historiske forenings skrifter
 Lovtidende
 Norsk historisk tidsskrift
 Dansk do. do.
 Turistforeningens aarvog.

Bøger, dels gaver, dels købte:

Tøpffer: Die Bibliothek meines Onkels
 Petrus Cunæus sardi venales. Satyra Menippea. Ex officina Plantiniana CIOIOCXII.
 Schiller Prosa. Schulausgabe von Dr. Schaefer
 Sutterlin: Die deutsche Sprache der Gegenwart
 M. Heyne: Deutsches Wörterbuch
 K. Lamprecht: Deutsche Geschichte I.—IV.
 Falk og Torp: Dansk-norskens syntax i historisk fremstilling.
 Svetonius: Ex museo I. Isaci Pontani. Amst. CIOIOCCXXVII.
 Petronü arbitri satyricon ejusdemque fragmenta. Ed. I. Bovrdelotius, Lugd. Bat. 1645.
 Historiske samlinger udg. af Kildeskriftk. I. h. 3
 Apuleius overs. af Schaldemose.
 Monod: Manden, hans hverv og liv
 F. C. B. Dahl: Forskjellen mellem Platons og Aristoteles's naturfilosofi.
 Th. Lau: Die Gracchen und ihre Zeit
 Sheridan: The school for scandal
 E. v. Sacken: Katechismus der Baustyle

Euripides Medeia overs. af Gjertsen
 Eliot: The sad fortunes of Amos Barton udg. af
 Wesenberg.

K. Heumann: Anleitung zum Experimentieren bei
 Vorlesungen über anor. Chemi.

Dr. Kiepert: Grundris des Differential und Integral-
 rechnung I. & II.

The works of Shakespeare ed. by Clark

K. Feilberg: Til mysteriets teori

Macaulay: Biographical essays

Anacharsis à Rome. Voyage d'un Gaulois à Rome

K. Lorenz: Die moderne Geschichtsunterricht

Føyn: Wolken-Beobachtungen im Norwegen 1896 - 97

E. Holst om høiere aritmetiske rækker

Meddelelser fra det norske rigsarkiv II. 1

Sofokles tragedier overs. af Fibiger

Epistler af Horats overs. af J. Smith

Ussing: Griechische Reisen und Studien

Curtius: Alexander den stores bedrifter

L. Müller: Horats. Eine Biographie

Dahl: Filosofiens historie

Düntzer: Die homerischen Fragen

Dr. Muff: Deutsches Lesebuch für höhere Lehran-
 stalten.

Horats brev til Pisonerne overs. af Gjertsen

Suhle: Ueber die epische Zerdehnung, die Cæsur etc.

Kappes: Ueber die Naturanschauung bei der studi-
 renden Jugend.

Becker: Die römische Topografie

Norway, official publication for the Paris exhibition

Mohn: Klimatabeller for Norge XIII.

Bullétin météorologique du nord 1899

S. Bugge: Norges indskrifter med de ældre runer

A. Løken: Welhavens liv og skrifter

- J. Bull: Af Norges frihedssaga
 Norges officielle statistik
 Nyquist: Norges krigspolitiske stilling før og nu
 Dr. Kluge: Geschichte der deutschen Literatur. 6 aufl.
 P. Motzfeldt: Breve og optegnelser
 Fr. Lund: Danmark-Norges historie i 16de aarh.
 Klædedragt.
 A. Zehme Kulturverhältnisse der deutschen Mittelalters.
 P. Buchholz: Charakterbilder aus Afrika. 3 Aufl.
 Brun og Ullmann: Europæisk digtning
 Strengleikar udg. af Keyser og Unger
 Barlaams og Josafats saga udg. af Keyser og Unger
 Curtius: Über die Geschichte und Aufgabe der Philologie.
 A. Gilman: First steps in english literature
 Fénelon: Les aventures de Télémaque
 J. Falk: Étude sociale sur les chansons de geste
 Amneus: Kristiania bys handel, skibsfart og industri
 G. Jensen: Kristenlæren. 2 opl.
 Det nordiske forlags ordbøger
 J. Gros: Les aventures de nos explorateurs á travers le monde.
 R. Schweichel: Der Schmuggler
 J. H. Borrebæk: Fugl og træer
 Huitfeldt-Kaas: Norske regnskaber og jordebøger
 III. 2 h.
 Walter Scott: The fortunes of Nigel
 ——— The Abbot
 ——— Guy Mannering
 ——— The black dwarf
 George Sand: Histoire de ma vie
 A. Turpilü (A. Torp) poemata pauca
 F. Gerstäcker: Die Flusspiraten des Mississippi

F. Gerstäcker: Die Regulatoren in Arkansas
 ——— Streif- und Jagdzüge durch die vereinigten Staaten Nordamerikas.

T. N. Toller: Outlines of the history of the english language.

St. Crane: The monster and other stories

G. Bang: Kapitalens gjennembrud

Chr. Vidsteen: Ordbog over bygdemaaene i Sønderhordland.

Ottosen: Folkenes historie

Danmarks historie.

IX. Skolepenge. Fripladse.

Skolepengene har for skoleaaret 1900—1901 været:

i I. middelklasse.....	kr. 80.00
i II.—IV. do.	„ 100.00
i 1ste gymnasialkl.....	„ 120.00
i 2den og 3die gymnasialkl.....	„ 150.00

med saadan moderation for søskende:

Nr. 2 betaler $\frac{3}{4}$, nr. 3 betaler $\frac{1}{2}$, resten gaar frit.

Skolepengene betales forskudsvis pr. maaned i 10 maaneder; for juli og august betales intet.

Fripladse uddeltes saaledes:

a) af de offentlige midler:

en hel i 1ste gkl.....	kr. 120
en - i IV. mkl.....	„ 100
en part i IV. mkl.....	„ 30

————— kr. 250.00

Transp. kr. 250.00

b) af de Rønnebergske legater:

en halv i 3die gkl.....	kr. 75
en - i 1ste do.....	” 60
en hel i IV. mkl.....	” 100
en part i do.	” 20
to hele i III. mkl.....	” 200
to halve i II. do.	” 100
en halv i I. do.	” 40
	” 595.00
	Tils. kr. 845.90

Øwres legat deltes mellem to elever i III. mkl. med kr. 100 hver.

Præmierne af Øwres legat tildeltes

Alfred Andersen i 3die gkl.

Anders Heltzen i IV. mkl.

Den første fik Nansen: Verdens storbyer; den anden Jensen: Den fransk-tyske krig.

Eleverne i II. og I. mkl. konkurrerte om de af Waaler udsatte præmier for de smukkeste oversendte skriftheftter af hans skrivebøger. Følgende 3 fik præmie:

Allida Helgesen i II. mkl..... kr. 4.00

Olav Hageselle i do. .... ” 4.00

Ingrid Hansen i I. mkl. .... ” 4.00

X. Almindelige bemærkninger.

15de mai afsløredes skolens nye fane i gymnastiksalen. Den var skjænket af fru Voss som et minde om hendes mand, der havde været skolens rektor fra 1875 til sin død 1900. Paa fruens vegne overleveredes fanen af dr. Haasted, som udtalte det haab, at den i de kommende aar maatte bringe et minde om rektor Voss ogsaa til de elever, som ikke havde kjendt ham personlig. Paa skolens vegne modtog rektor fanen. Efter afsløring blev afsunget en „fanesang“ af en af gymnasiets elever.

Mel.: „Mens Nordhavet bruser“.

Vi hilser dig merke med fryd og sang
med hyldest i jublende toner,
og glade vi flokker os om din stang,
du gir os de rigeste voner
om enigt virke hver arbejdsdag
og bærende samhold om fælles flag.

Se, sollyset flommer om fjeldets tind,
og skogen staar grøn som en have;
skab vaarsol vort merke i alles sind,
saa faar vi den herligste gave;
den høiner livet i ungdoms vaar,
og lægger dets solglans om hvide haar.

Gaa foran vort merke og vis os vei
til lysets og kundskabens rige,
og trofast vi alle vil følge dig,
vi ei vore pligter vil svige;
thi det vi skylder vort folk og land:
at stræbe mod fremskridt saa godt, vi kan.

Peder Sæther.

6te og 7de mai havde skolen sine to skogplantningsdage. 19de september en meget vellykket tur til Skodje.

Undervisningen sluttede for 3die gkl. i begyndelsen af mai; for 1ste gkl. og IV. mkl. sidste mai; for III. mkl. 8de juni og for II. og I. mkl. 12te juni, hvorefter aars-examen strax begyndte og varede til 28de. Examensfest 29de juni. Middelskoleexamen sluttede for privatisterne 3die juli.

Beretning fra skolens læge dr. K. Haasted:

I begyndelsen af skoleaaret fremstillede alle de ny indkomne elever sig til undersøgelse af skolelægen. Ved undersøgelsen havde jeg min opmærksomhed specielt henvendt paa elevernes brystkasse og lunger, paa hjertets funktion, den almindelige legemsudvikling og muskelkraft, samt øinenes tilstand.

Af 29 undersøgte gutter blev 15 henførte under *god* sundhedstilstand og *god* legemlig udvikling og 5 eller 25 % af samtlige undersøgte gutter til rubriken: *middels* sundhedstilstand og legemsudvikling.

Ligeledes fandtes af 14 undersøgte piger: 12 med *god* sundhedstilstand og *god* legemsudvikling og 2 eller 14,3 % af samtlige piger med *middels god* sundhedstilstand og legemsudvikling.

Sygdommen blandt de *mindre stærke gutter* var:

1. hovedpine og blodmangel
2. magerhed med daarlig bygget brystkasse
3. blodmangel
4. blodmangel og mavekrampe (saar?)
5. blodmangel og kronisk ørebetændelse.

De 2 *middels stærke piger* led af

1. svag legemsbygning og blodmangel og
2. habituel hovedpine og blodmangel.

Ved undersøgelse af øinene fandtes ligeledes 5 eller

25 % med mindre godt syn — samtlige tilfælder blandt gutterne:

1 led af nedsat synsstyrke paa grund af astigmatisme, 3 led af asthenopiske besværligheder paa grund af overlangsynthed (hypermetropi) og 1 gut var nærsynt (myopi).

Ved undersøgelse af ørene og høreevnen fandtes 1 gut døv paa venstre øre, 1 gut havde nedsat hørsel paa høire øre og 1 pige havde nedsat høreevne paa venstre øre.

Med undtagelse af disse lidelser var blandt alle de øvrige elever resultatet af undersøgelsen meget tilfredsstillende.

Elevernes sundhedstilstand i skoleaaret har været meget tilfredsstillende, ligesom jeg ved mine iagttagelser af eleverne i løbet af skoleaaret gennemgaaende har fundet elevernes ernæringstilstand god og deres udseende og holdning tilfredsstillende.

Overanstrengelse paa grund af overlæsselse med arbejde paa skolen er ikke iagttaget i skoleaaret; under examen paa grund af forceret examenslæsning i hjemmet er der iagttaget enkelte tilfælde hos en gut i overgangsalderen.

De almindeligste sygdomme i skoleaaret har været:

Forkjølelssygdomme,
hovedpine,
tandpine og halssyge.

Hvad de to første — forkjølelse og hovedpine — angaar, kan sikkerlig en hel del af disse henføres under lette tilfælder af „3 dages halsesygge“ (angina follicularis), som er saa hyppig her i byen. Hvad tandpine og tændernes tilstand angaar, maa det være ønskeligt om regelmæssig undersøgelse af elevernes tænder af en tandlæge blev paabudt — og da mindst 2 gange om aaret.

For epidemiske sygdomme blandt eleverne har vi ogsaa iaar været forskaanet, med undtagelse af et tilfælde af skarlagensfeber og et af difterit.

Paa følgende *vink og raad til hjemmene*, der er anbefalet af flere læger, henledes forældres og foresattes opmærksomhed.

1. Lad børnene gaa tidlig tilsengs. Deres arbeide begynder tidlig, og børn trænger mindst 9 til 10 timers søvn.
2. Sørg for, at børnene spiser godt om morgenen, og at de ligeledes faar solid niste med sig paa skolen. Deres hovedarbeide skal gøres paa frokosten.
3. Lad børnene efter middagen opholde sig i fri luft og tillad dem ikke at læse sine lektier før $1\frac{1}{2}$ til 2 timer efter maaltidet.
4. Lad børnene indtage sine aftensmaaltider mindst én time, før de gaar tilsengs.
5. Giv børnene en bestemt arbeidstid og paase, at denne benyttes ordentlig.
6. Sørg for, at læsningen foregaar under god belysning.
7. Tillad ingen lektielæsning efter kl. 8.
8. Tillad ikke tobaksrøgning.
9. Hold børnene til leg og fornuftig idræt.

XI. Uddrag af skolens regnskab

for $\frac{1}{4}$ 1900— $\frac{31}{3}$ 1901.

Indtægter:

Skolepenge	kr.	9783.59
Renter af skolens legater og andre kapitaler	„	3300.88
Kommunens bidrag	„	330.08
Statsbidrag	„	16152.42
Andre indtægter	„	992.00

Udgifter:

Lønninger	kr.	24657.63
Pension	„	250.00
Bibliotek og samlinger	„	760.89
Fripladse	„	1010.25
Trykningsomkostninger, aarsberetning o. s. v.	„	412.89
Udgifter ved middelskoleexamen	„	1072.20

Aalesund, september 1901.

K. Bassøe.